

Posudek diplomové práce Petra Kadlece
Pražská recepcce Smetanových oper 1884-1900

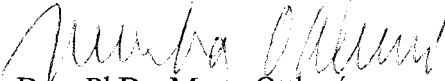
Petr Kadlec se ve své diplomové práci zaměřil na pražskou recepci Smetanových oper v období ohraničeném na jedné straně datem skladatelova úmrtí a na druhé straně nástupem Karla Kovařovice do funkce šéfa opery Národního divadla, znamenající začátek nové etapy v provozování Smetanova díla zejména směrem k respektu k původní podobě jednotlivých děl.

Zvolený předmět zkoumání patří k těm tématům, která vyvolávají vzhledem k rozsahu smetanovské literatury mylné zdání, že zde bylo už řečeno vše. Již během Smetanova života se totiž – počínaje Otakarem Hostinským – vyvíjela linie výkladů Smetanova díla zahrnující i jeho recepci pražskou hudební veřejností, která se do značné míry začala řídit svou vlastní logikou a osamostatňovat od historické skutečnosti. Pro období, které se stalo předmětem zájmu této diplomové práce, se tak přijímaly jako platné po Hostinském (a V. V. Zeleném) hlavně soudy Z. Nejedlého, aniž byly konfrontovány s výsledky podrobného průzkumu pramenné základny, již kromě nečetné memoárové literatury reprezentuje především pravidelné referování v pražském odborném i denním tisku. Přitom jde o závažný fakt, protože mimo jiné právě provádění a přijímání Smetanova díla ve zkoumaném úseku po jeho smrti se stalo jedním z argumentů pro potřebu neutuchajícího „boje“ za Smetanu (a posléze za stále méně konkrétní komplex představ spjatých s pojmem „smetanovství“), zaživající pak první neslavný vrchol 1911-14 v tzv. bojích o Dvořáka.

Po úvodní úvaze ujasňující si metodologickou otázku, co vlastně představují a mohou dějiny recepcce přinést a kde jsou hranice jejich poznání, se diplomant soustřeďuje na dokumentaci a interpretaci revue kritických názorů, kterou – ve dvou kvalitativně zřetelně oddělených etapách před a po zájezdu pražského Národního divadla na Divadelní výstavu do Vídně – prameny nabízejí. Snaží se postihnout obecnější a převažující názory, interpretovat jejich motivy a předpoklady i příčinné souvislosti nejen ve vztahu k proměnlivému kulturně politickému kontextu, do něhož Smetanovo dílo průběžně vstupovalo, ale také – což je neméně důležité – v kontextu problematiky každodenního divadelního provozu a proměn provozovací praxe. V neposlední řadě tak tato diplomová práce představuje příspěvek k pražské každodenní inscenační praxi vůbec a má svou výpovědní hodnotu i k úrovni a zájmům pražské hudební kritiky. Ukazuje – včetně dokumentační hodnoty – mnohem vrstevnatější a dynamičtější historickou skutečnost dané doby poukazující k tomu, že recepcce jako předpoklad života díla se neřídí stejnosměrnou linií směřující k pomyslné dokonalosti, za niž je třeba bojovat, ale představuje stále a znovu se vytvářející vztah a obnovující proces.

Petr Kadlec prokázal svou diplomovou prací vytříbený smysl pro heuristiku a schopnost kritického myšlení při hledání otázek, které prameny kladou, a možných odpovědí, které skrývají. Jeho diplomovou práci doporučuji k obhajobě.

9. 9. 2006

Doc. PhDr. Marta Ottlová